

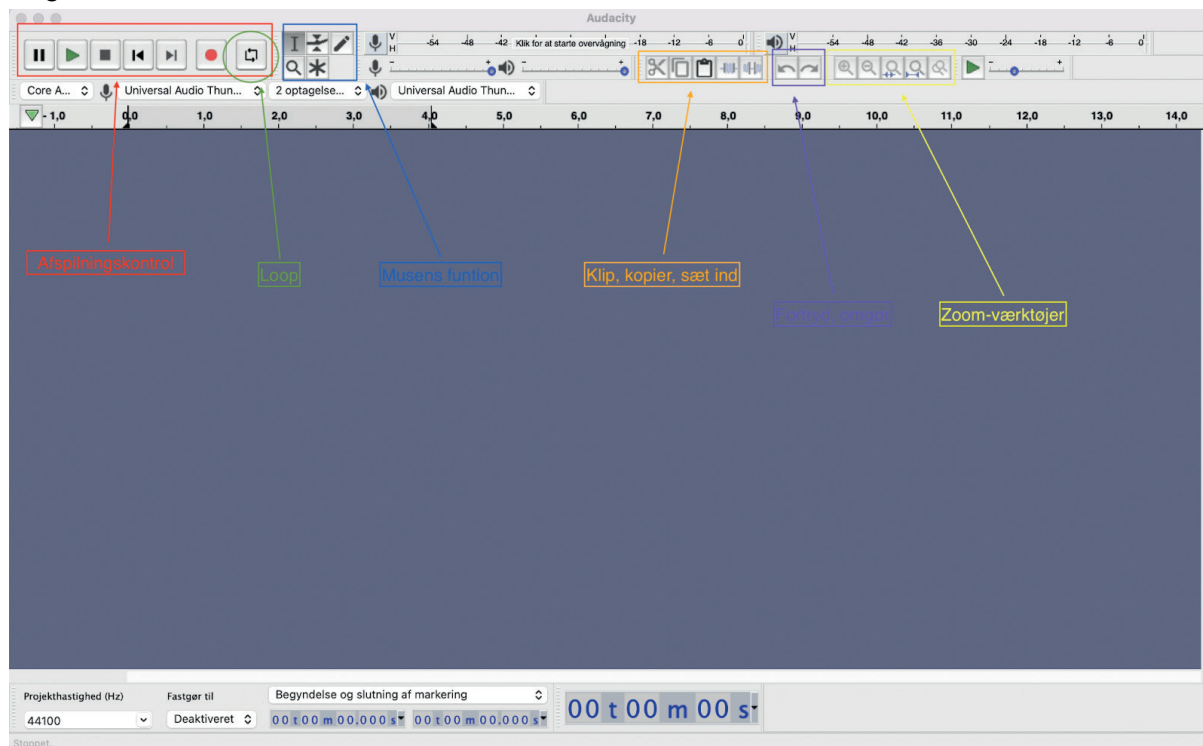

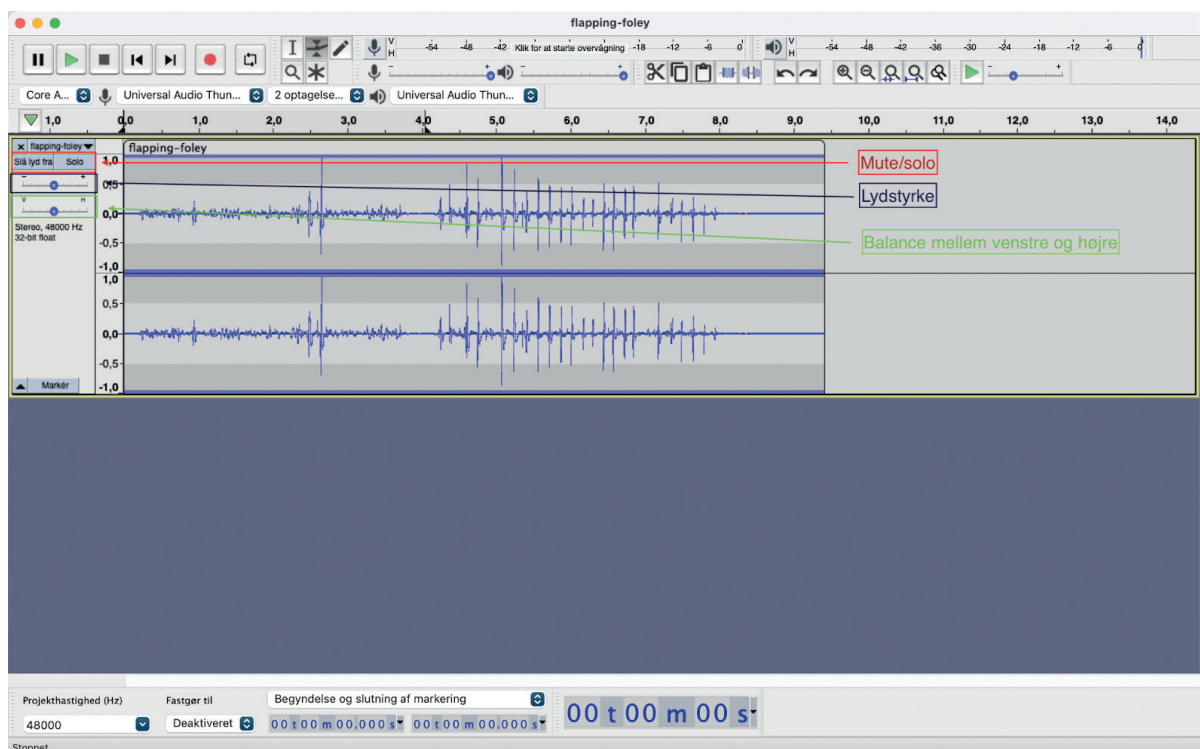
Kursus i lydproduktion - Viborg

Generelt om postproduktion og mix	3
Hindenburg generelt	3
Nøglefunktioner:	3
Markører:	4
Kapitler:	5
Short cuts	6
Editering	6
Short Cuts	7
Cross-fade	9
Record/optage	10
Record with pre-roll	10
Call Record (f.eks. Skype)	11
Windows:	11
Mac:	12
Duck/Fades/Volume	14
Soundbed	15
Organisering	16
Clipboard/Udklipsholder	16
Multitrack editing	18
Musikredigering	19
Lav et loop:	19
Plugins	19
Støjreduktion	20
EQ	20
Compression	21
Voice Profiler	22
Loudness Meter	23
Free SFX	23
Freesound	24
Soundly	24
Eksporter det færdige resultat	26
EKSPORTER	26
UDGIV/PUBLISH	27
Gode tips og tricks til redigering generelt:	27
Audacity generelt	28
Short cuts	29
Postproduktion i Audacity	29
Split stereo til mono	30
Navngivning af spor	30

Audacity generelt

Nøglefunktioner

Short cuts

Transport:

- Play/Stop: Spacebar
- Pause: P
- Record: R
- Loop on/off: L

Zoom

Zoom generelt: command + rulle med musen

Zoom in: Command + 1

Zoom normal: Command + 2

Zoom out: Command + 3

Vis hele projektet: Command + F

Editering

- Klip i et spor: Command + I
- Cut (Fjern markeret lyd): Command + X
- Fortryd: Command + Z
- Gendan: Command + Y
- Kopier: Command + C
- Sæt ind: Command + V

Postproduktion i Audacity

Start med at importere lyden:

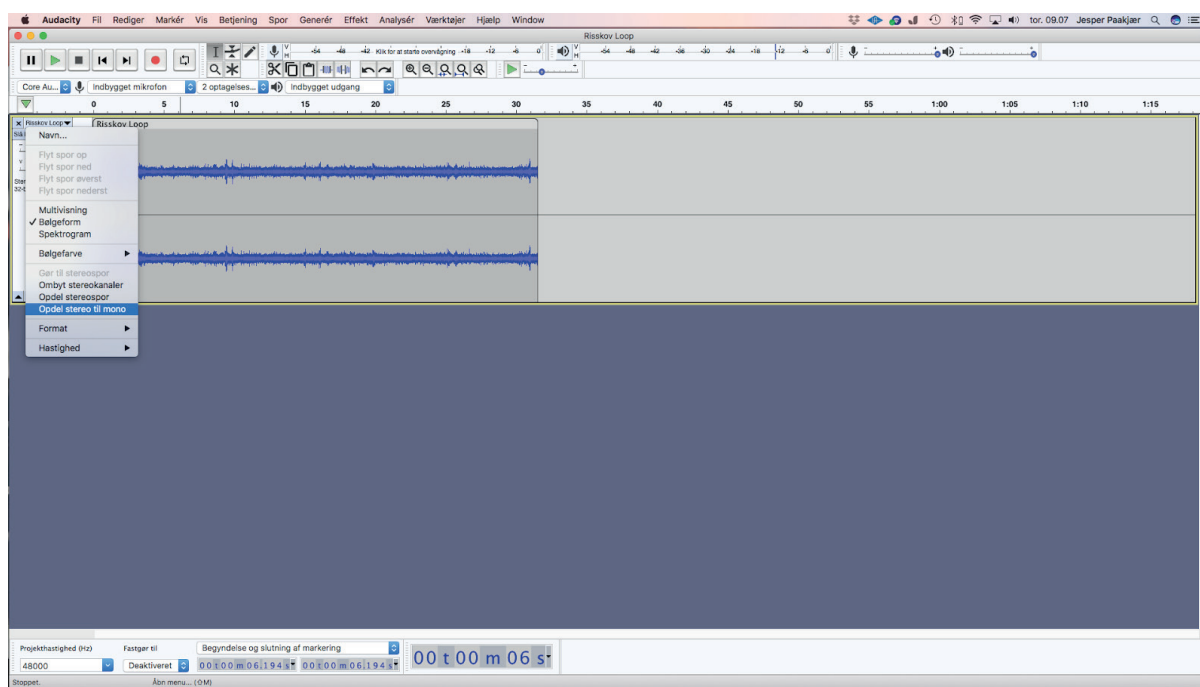

- Fil > Importér > Lyd
 - Vælg den ønskede lydfil
 - Vælg ”Tag en kopi af filerne før redigering” - hvis programmet spørger
- Man kan også bare trække en lydfil ind i programmet.

Split stereo til mono

Nogle to-spors recordere optager lyden på et stereospor (to separate spor der er samlet i ét). Hvis man f.eks. har optaget en samtale mellem personer - med to mikrofoner - vil person A's mikrofon ligge på det ene spor, og person B's mikrofon ligge på det andet spor. Men i og med at de to lydspor er samlet til ét stereospor, kan vi ikke umiddelbart redigere de to spor hver for sig. Derfor skal vi have dem delt.

- Klik på den lille trekant øverst på sporet
- Vælg ”Opdel stereo i mono”

Navngivning af spor

Navngiv alle spor. Så er det nemmere at have overblik over, hvad der er hvad.

- Klik på den lille trekant øverst på sporet.
- Vælg ”Navn...”
- Nu kan I selv navngive sporet.

Klip i en lydfil

Start med at rydde op i lyden ved at klippe uønskede passager væk.

Dette gøres ved at markere den del, man vil fjerne, og trykke `backspace/slet` på tastaturet.

- Den markerede lyd forsvinder, og den efterfølgende lyd ”rykker tilbage” på tidslinjen.

Herefter skal det mikrofonspor, der ikke snakker, klippes væk.

- Marker den uønskede passage.
- Klik ”Rediger” > ”Fjern speciel” > ”Erstat med stilhed”
 - o Den ønskede lyd er nu fjernet men uden at resten af lyden flytter sig

Fade

Et *fade* betyder, at lyden gradvist skrues ned eller op. Dette fungerer godt i en samtale mellem to personer. Når person 1 er færdig med at snakke, fader vi ned, imens vi fader person 2 op.

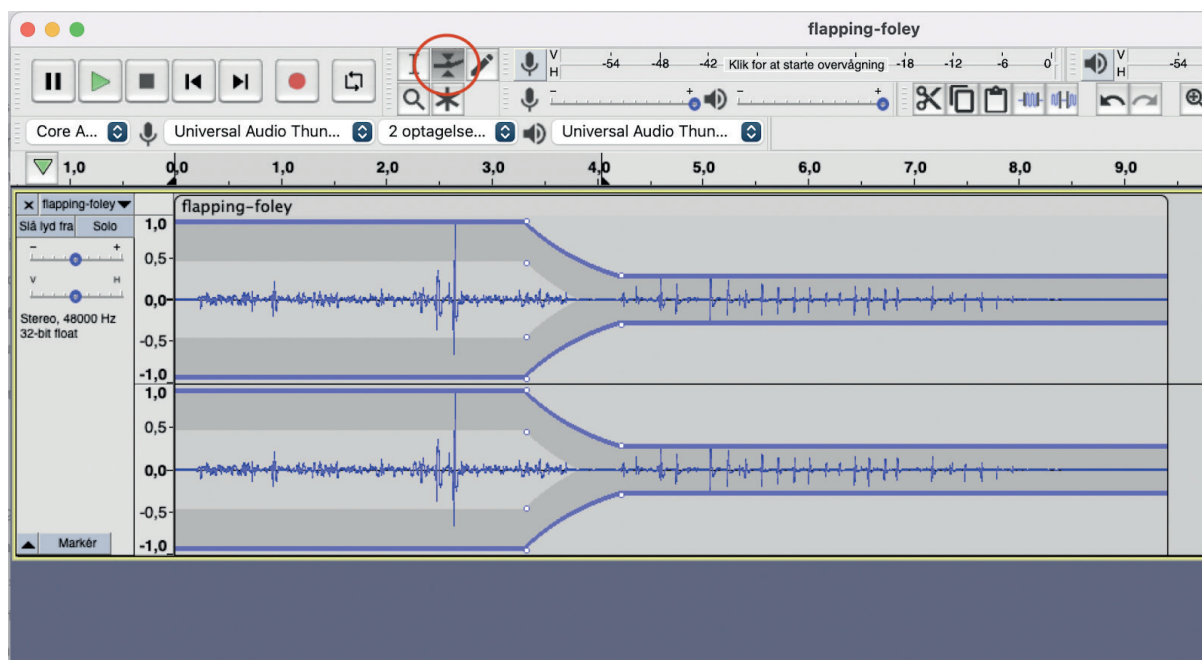
Marker den passage, der skal fades. Herefter kan man enten vælge:

- Klik ”Effekt” > ”Adjustable fade...”
- Vælg ”Fade up” eller ”Fade down”

eller:

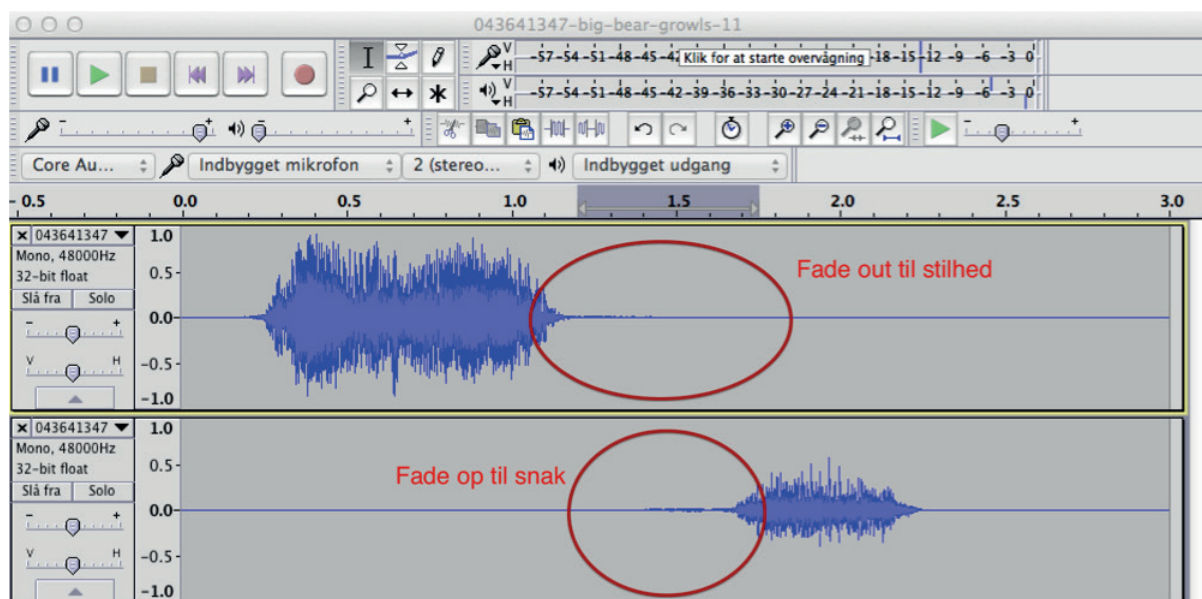
- Klik ”Effekt” > ”udtoning” for den lyd der skal fades ned.
- Klik ”Effekt” > ”optoning” for den lyd der skal fades op.

Man kan også klikke på niveau-værktøjet og bruge musen til at sætte punkter og trække lyden ned/op de steder, man ønsker.

Her ses et eksempel:

Spor 1 snakker – fader ud imens spor 2 fader op – spor 2 snakker.

Konstant ambience

Importer ambience filen, som skal danne baggrund for hele udsendelsen.

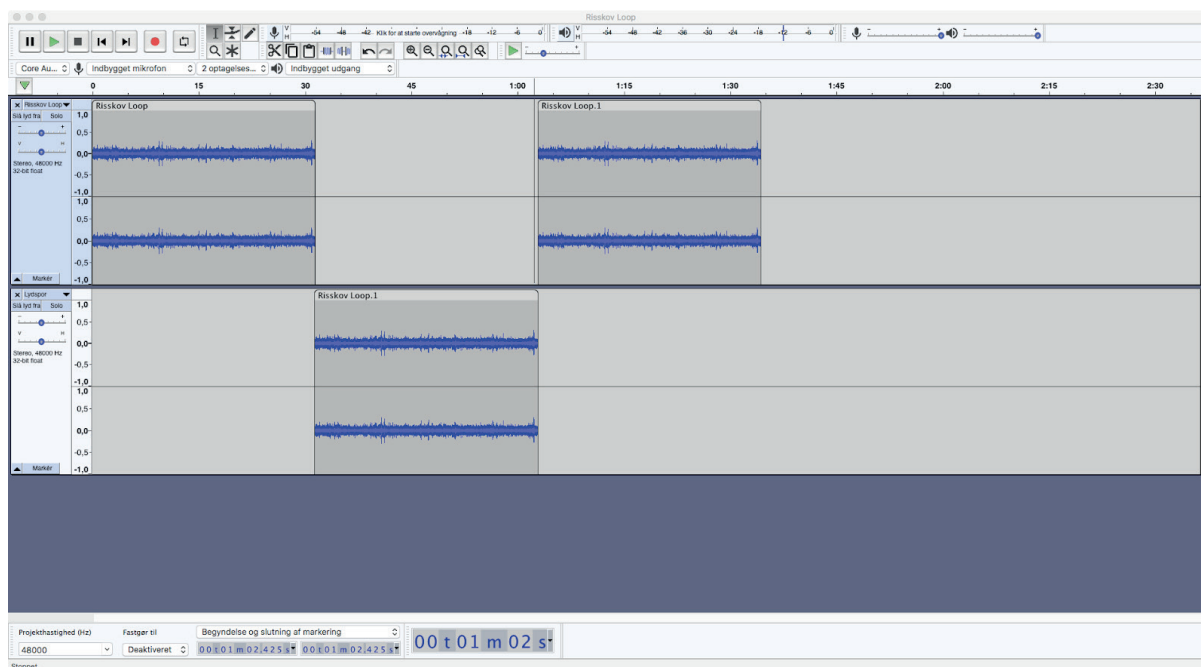
Klip evt. fejl ud.

Forlæng støjen så der er baggrundslyd på hele udsendelsen.

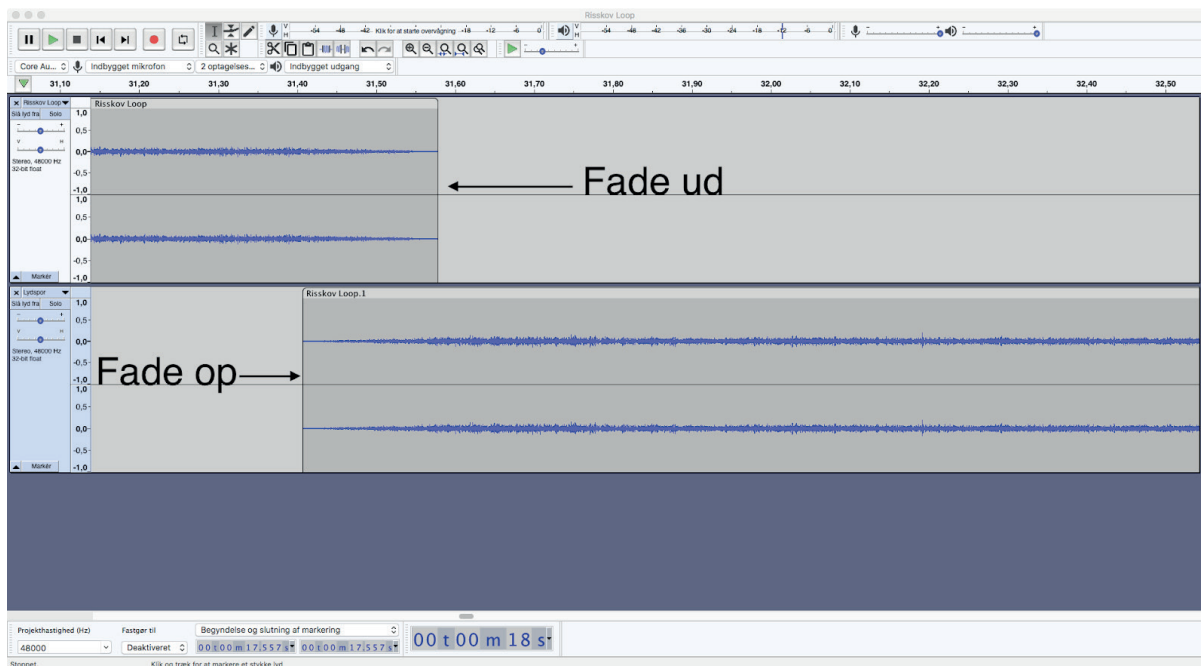

- Opret et nyt stereospor
 - o ”Spor” > ”Tilføj nyt” > ”Stereospor”
- Markér lydfilen og kopier den
 - o ”Redigér” > ”Kopier”
- Sæt kopien ind på det nye spor, så den overlapper lyden på spor 1
 - o Sæt markøren det rigtige sted
 - o ”Redigér” > ”Sæt ind”
 - o Gentag processen til der er ambience på hele udsendelsen.
- Lav derefter fades imellem de to spor.

Her ses en lydfil, der er kopieret to gange og sat ind med overlap.

og her lidt tættere på

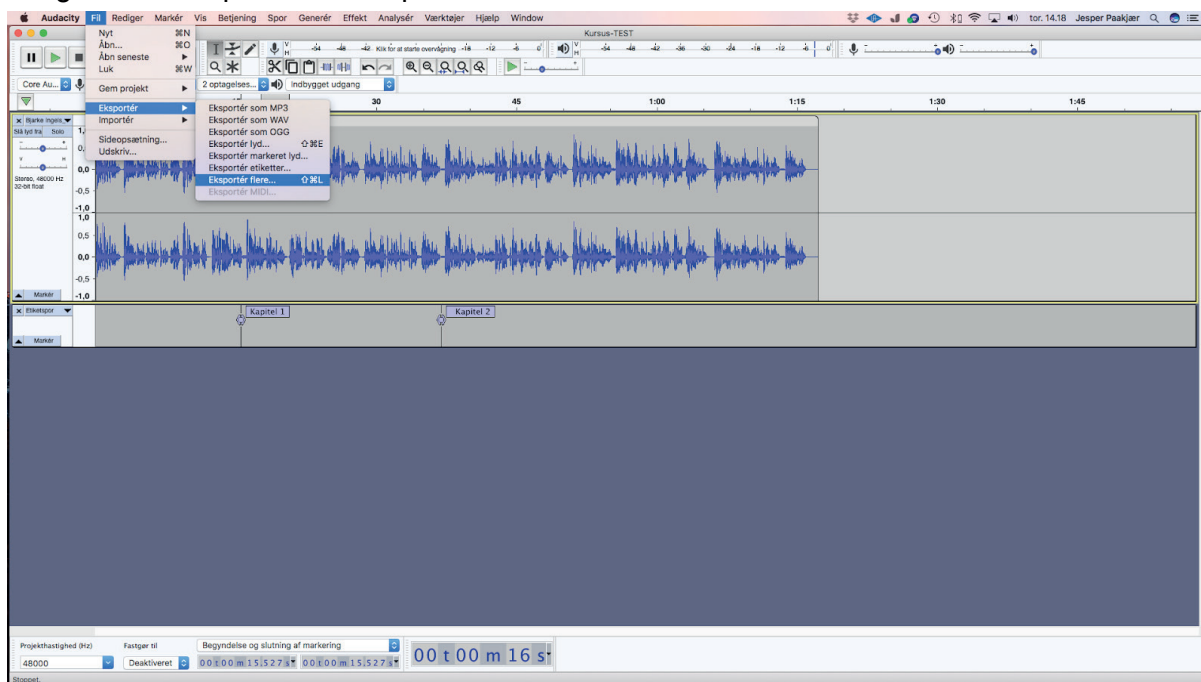
Markers (Etiketter)

Markers i Audacity laves på følgende måde:

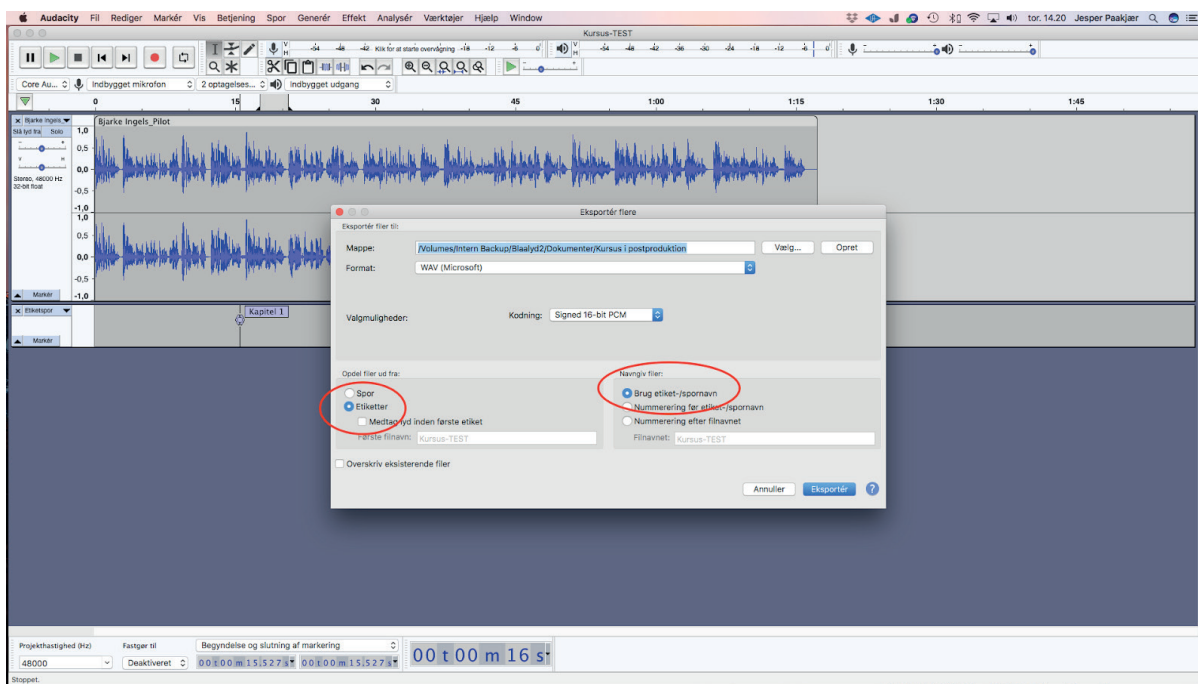
- cmd + B
- Herefter kan vi navngive dem.

Audacity kan også eksportere i kapitler ud fra markørerne.

Vælg "Fil" > "Eksporter" > "Eksporter flere..."

Opdel filer ud fra etiketter - navngiv filer brug etiket

Støjreduktion

I Audacity kan man fjerne konstant baggrundstøj. Det vil sige generel summen.

Dette gøres på følgende måde:

- Marker et sted i lydfilen, hvor der er ren støj
- Klik "Effekt" > "Støjreduktion..." > "Hent støjprofil"
 - o Nu ved Audacity, hvad der er uønsket støj
- Marker de lyd-stykker, der skal støjreduceres.
- Klik "Effekt" > "Støjreduktion..." > "Ok"
- Nu er støjen rensset på hele filen.
- I kan justere mængden af reduktion, hvis I synes, der er reduceret for kraftigt eller for lidt.
 - o HUSK: lyt til stemmerne. Har støjreduktionen påvirket stemmernes "kvalitet"?

High Pass Filter

Et High-Pass-filter lader de "høje frekvenser passere" uændret, og reducerer/fjerner de dybe frekvenser. Det er et godt redskab til at fjerne uønsket dyb rumlen.

Dette gøres på følgende måde:

- Marker den lyd, der skal ændres. Ofte vil det være hele sporet.
- Klik "Effekt" > "High Pass Filter"

- Ved dybe stemmer vælg Cutoff Frequency mellem 40-60 Hz.
- Ved lysere stemmer vælg Cutoff Frequency mellem 60-80 Hz.
- Klik ”OK”

EQ

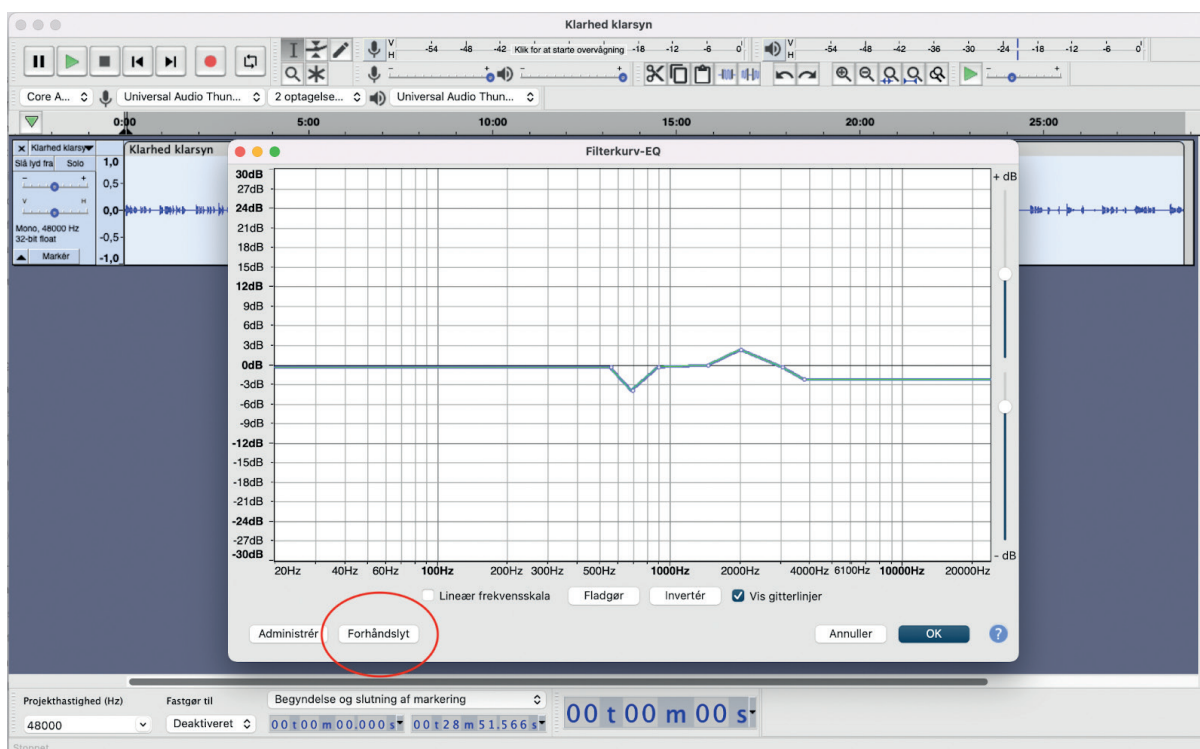
Equalizeren bruger vi til at forme lyden med.

Ofte kan det være en god idé at hæve omkring 2Khz ved stemmer.

Dette gøres på følgende måde:

- Marker den lyd, der skal ændres. Ofte vil det være hele sporet.
- Klik ”Effekt” > ”Udligning/filterkurv (EQ)”
- Her kan I tegne, hvordan frekvenserne skal hæves eller sænkes.
- Ved stemmer kan det være en god idé at:
 - Sænke lidt fra omkring 4000Hz og op
 - hæve lidt omkring 2000hz. (2000hz er midterfrekvensen)
 - Sænke lidt omkring 400-600Hz (400-600hz er midterfrekvensen)
- tryk gerne på ”forhåndslyt” inden I trykker ”OK”

Det kan f.eks. se således ud:

Klik ”OK”

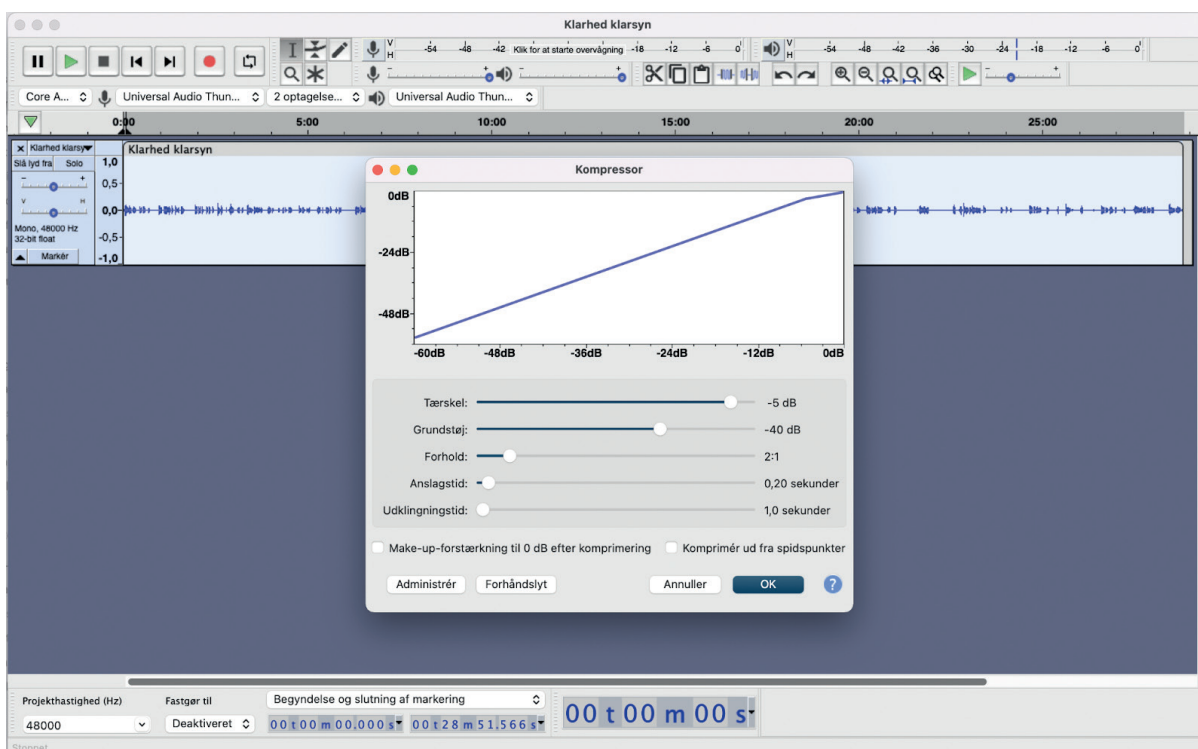

Compression

Compression sørger for, at lyden ikke overstyrer. Den reagerer og trækker lyden ned, hvis den bliver for høj.

Dette gøres på følgende måde:

- Marker den lyd, der skal ændres. Ofte vil det være hele sporet.
- Klik ”Effekt” > ”Kompressor”
 - o Tærskel (Threshold): mellem -6db og -3db
 - o Grundstøj: -40db
 - o Forhold (Ratio): 2:1 – 3:1
 - § Når lyden er 2 db højere end Tærskel skrues der 1 db ned.
 - o Anslagstid (Attack Time): 0,2
 - § Den tid det tager kompressoren at reagere, efter lyden har oversteget threshold.
 - o Udviklingstid: 1 sek.
 - § Hvor lang tid det tager kompressoren at ”slippe” efter lyden er nået under Threshold
 - o Ingen af boksene skal have markeringer

Eksportering

I Audacity skal vi en lidt anden vej rundt for at eksportere og sikre den LUFS verdi, vi gerne vil have.

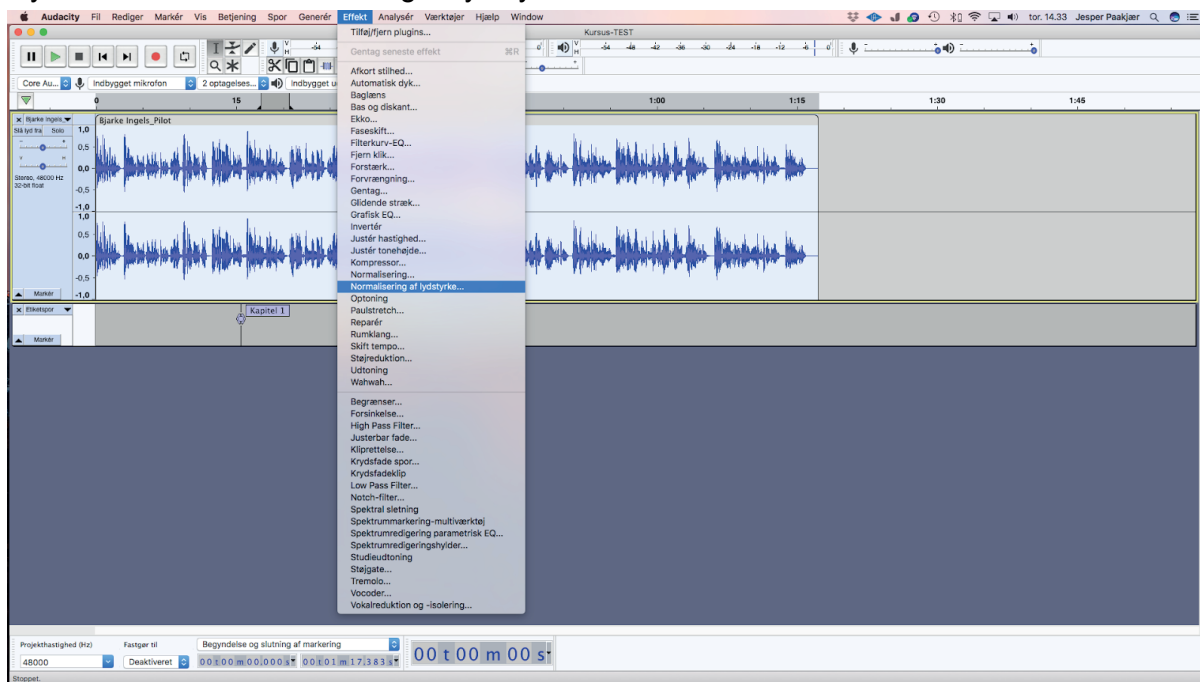
Vi skal starte med at eksportere det samlede mix.

- “Fil” > “Eksporter” > “Eksporter som.....” og her vælger man den ønskede filtype.

Herefter åbner vi en ny Audacity-session og importerer den fil, vi lige har eksporteret.

Vi markerer hele lydfilen.

Trykker “Effekt > “Normalisering af lydstyrke”

Herefter kan vi sætte den værdi, vi ønsker. F.eks. -23

Skærm billede Arkiv Rediger Billede Vindue Hjælp

Kursus-TEST

Core Au... Indbygget mikrofon 2 optagelses... Indbygget udgang

Bjærke Ingels_Pilot

Så lyd fra Stereo, 48000 Hz, 32-bit float

Normalisering af lydstyrke

Normaliser | optattet lydstyrke til -23,0 LUFs

Normaliser stereokanalerne hver for sig

Behandl mono som dobbelt mono (anbefales)

Administrér Forhåndsigt Annuller OK ?

Projekt hastighed (Hz) 48000 Fastgør til Deaktiveret 00 t 00 m 00 s 00 t 01 m 17 s 383

00 t 00 m 00 s

Sløppet.